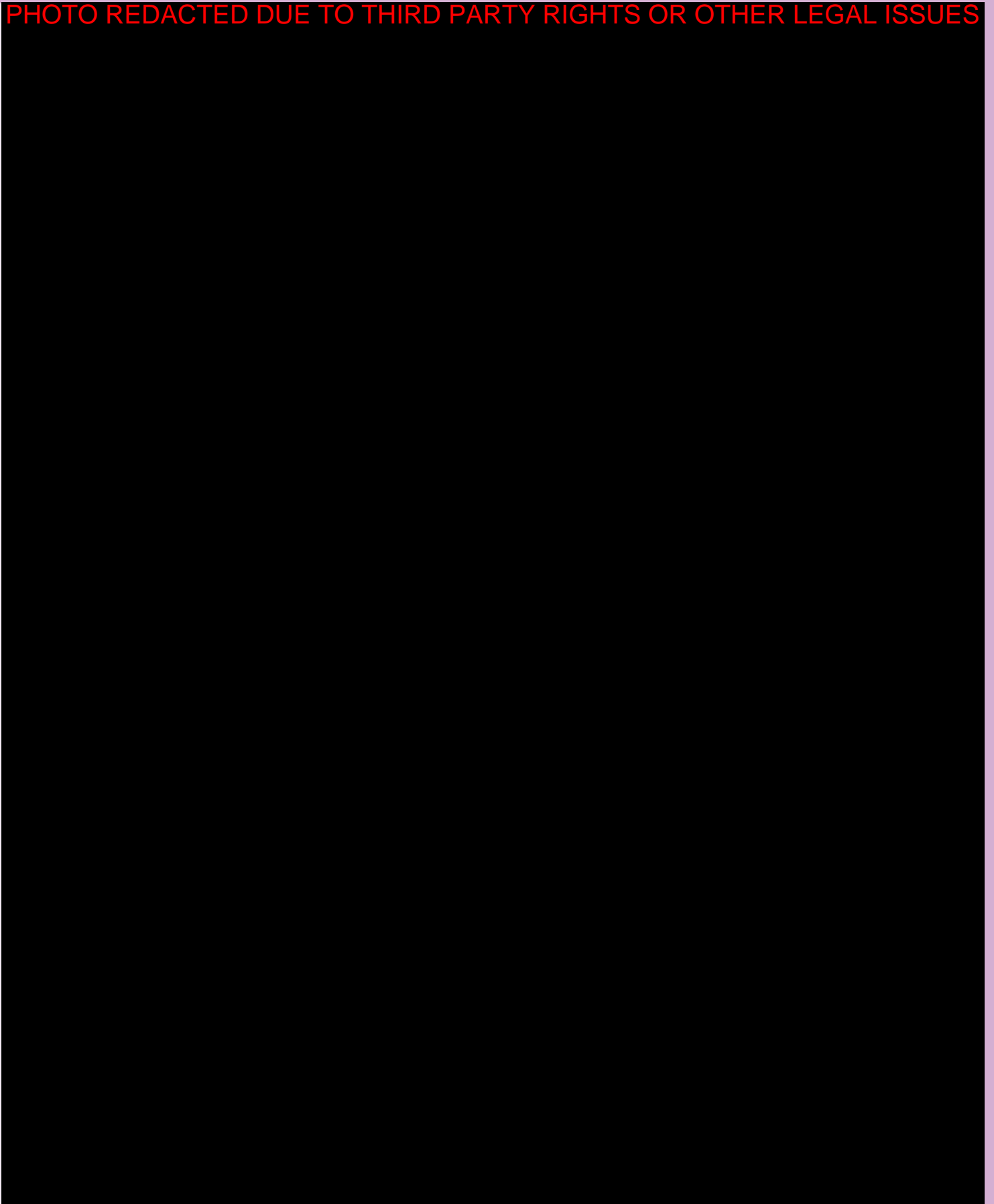

PHOTO REDACTED DUE TO THIRD PARTY RIGHTS OR OTHER LEGAL ISSUES

Yr Adran Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau
Department for Children, Education, Lifelong Learning and Skills

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Trefniadau asesu statudol ar gyfer y flwyddyn ysgol 2009/10

Cynradd

Cynulleidfa	Athrawon, penaethiaid a chyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir, awdurdodau lleol, cyrff cenedlaethol sydd â diddordeb mewn addysg.
Trosolwg	Mae'r ddogfen hon yn gosod y gofynion statudol ar gyfer asesiad athrawon yn y flwyddyn ysgol 2009/10.
Camau i'w cymryd	Dylai athrawon, penaethiaid a chyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir, sicrhau bod y gofynion a geir yn y ddogfen hon yn cael eu gweithredu o fewn y dyddiadau a nodir.
Rhagor o wybodaeth	<p>Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau am y ddogfen hon at:</p> <p>Yr Is-adran Cwricwlwm ac Asesu Yr Adran Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau Llywodraeth Cynulliad Cymru Parc Cathays Caerdydd CF10 3NQ</p> <p>Ffôn: 0800 083 6003 e-bost: C&A3-14.C&A3-14@cymru.gsi.gov.uk</p>
Copïau ychwanegol	<p>Ar gael drwy gysylltu:</p> <p>Ffôn: 0870 242 3206 (cyfrwng Cymraeg) Ffôn: 0845 603 1108 (cyfrwng Saesneg) Ffacs: 01767 375920 e-bost: dcells1@prolog.uk.com</p> <p>Neu drwy ymweld â gwefan Llywodraeth Cynulliad Cymru www.cymru.gov.uk/addysgasgiliau</p>

Seilir y trefniadau asesu ar Y Gorchymyn Trefniadau Asesu Addysg (Y Cwricwlwm Cenedlaethol) ar gyfer Saesneg, Cymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth (Cyfnod Allweddol 1), (Cymru) 2002, Y Cwricwlwm Cenedlaethol (Trefniadau Asesu Cyfnod Allweddol 2) (Cymru), Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth Disgyblion) (Cymru) 2004, yn unol â'r diwygiadau; a'r Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth Disgyblion) (Cymru) 2004.

Cynnwys

Rhagarweiniad, gan gynnwys datblygiadau newydd	2
Gofynion cyffredinol	4
Asesiad athrawon	7
Trosglwyddo o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3	11
Atodiad A	
Cyfrifo lefelau pwnc asesiad athrawon: Cyfnod Allweddol 1	13
Atodiad B	
Cyfrifo lefelau pwnc asesiad athrawon: Cyfnod Allweddol 2	15
Atodiad C	
Datgymhwyso ac addasu	16
Atodiad D	
Cysylltiadau defnyddiol	21

Rhagarweiniad

Mae'r llyfryn hwn yn disodli fersiwn 2008/09 a holl fersiynau blaenorol llyfrynau *Trefniadau asesu statudol* Cynradd. Mae'n cynnwys gwybodaeth bwysig ynglŷn â threfniadau asesu statudol yng Nghyfnodau Allweddol 1 a 2 yn y flwyddyn ysgol 2009/10. **Bydd gwybodaeth am drefniadau casglu data cenedlaethol a threfniadau adrodd yn cael ei hanfon i ysgolion mewn llyfryn ar wahân yng ngwanwyn 2010. Bydd y llyfryn hwn yn rhoi gwybodaeth i ysgolion am y dyddiadau allweddol pryd y dylid gorffen asesiadau athrawon.**

Dylai holl athrawon Blwyddyn 2 a Blwyddyn 6, a phenaethiaid ysgolion Cyfnodau Allweddol 1 a 2 a fydd yn ymwneud â'r trefniadau asesu diwedd cyfnod allweddol gael copi o'r llyfryn hwn. Anfonwyd digon o gopïau i ysgolion ar gyfer y pennaeth, y cydgysylltydd asesu, y cydgysylltydd anghenion ychwanegol, ac athrawon dysgwyr Blwyddyn 2 a Blwyddyn 6. Gellir cael mwy o gopïau o'r llyfryn hwn yn rhad ac am ddim oddi wrth yr Is-adran Cwricwlwm ac Asesu ar 0870 242 3206 neu gellir ei lawrlwytho o wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru yn www.cymru.gov.uk/addysgsgiliau

Bydd ysgolion sydd â dysgwyr ar ddiwedd cynllun peilot y Cyfnod Sylfaen ac sydd felly wedi'u heithrio o'r cwricwlwm cenedlaethol yn cael llyfryn ar wahân yn nes ymlaen sy'n amlinellu'r gofynion asesu ac adrodd.

Datblygiadau newydd

Asesiad athrawon Cyfnod Allweddol 2 yn erbyn Cwricwlwm 2008

Mae gweithredu'r cwricwlwm diwygiedig yn ymdrin â Blwyddyn 6 yn y flwyddyn ysgol 2009/10. Felly rhaid i holl asesiadau athrawon gael eu seilio ar y disgrifiadau lefel ar gyfer Cwricwlwm 2008.

Rhaid i asesiad athrawon diwedd Cyfnod Allweddol 2 yn erbyn Cwricwlwm 2008 ddilyn yr wybodaeth a geir yn Atodiad B mewn perthynas â phwysoli'r targedau cyrhaeddiad ar gyfer Cymraeg iaith gyntaf, Cymraeg ail iaith, a Saesneg.

Ar gyfer Cyfnod Allweddol 2, mae'r Adran Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau (APADGOS) bellach wedi darparu canllawiau newydd i bob pwnc er mwyn cynorthwyo dysgu, addysgu ac asesu yn erbyn Cwricwlwm 2008.

Noder: Mae Atodiad A yn ymdrin â phwysidiadau targed cyrhaeddiad ar gyfer Cyfnod Allweddol 1.

Asesu Cymraeg ail iaith yn statudol

O'r flwyddyn ysgol 2009/10, mae asesiad athrawon o Gymraeg ail iaith yn ofyniad statudol ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2 (Blwyddyn 6).

Dylai grwpiau clwstwr Cyfnod Allweddol 2/3 ar gyfer cymedroli asesiad athrawon gynnwys Cymraeg ail iaith.

Cymorth ychwanegol ar gyfer Cymraeg ail iaith ym Mlwyddyn 6

Anfonir adnoddau asesu dewisol newydd i ysgolion yn nhymor yr hydref 2009. Mae'r rhain wedi eu cynllunio i gynorthwyo dysgu, addysgu ac asesu yn erbyn Cwricwlwm 2008 ac i gynorthwyo'r newid i asesiad athrawon statudol o Gymraeg ail iaith ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2.

Diwrnodau HMS ychwanegol

Bydd dau ddiwrnod HMS ychwanegol ar gael yn y flwyddyn ysgol 2009/10. Darperir y rhain er mwyn cynorthwyo ysgolion i weithredu'r trefniadau statudol newydd yn effeithiol. Bwriedir i ysgolion ddefnyddio'r diwrnodau hyn yn hyblyg ac yn y modd mwyaf priodol ar gyfer eu hanghenion unigol a lleol.

Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion

Seilir y fframwaith ar weithio ar y cyd rhwng ysgolion, awdurdodau lleol a Llywodraeth Cynulliad Cymru. Dylai'r trefniadau a nodir yn y llyfryn hwn gynorthwyo cymunedau dysgu effeithiol fel y disgrifir o fewn dogfen y fframwaith *Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion: Creu cymunedau dysgu gyda'n gilydd* (gwanwyn 2008).

Gofynion cyffredinol

Dyletswyddau penaethiaid¹

Mae'n ddyletswydd ar benaethiaid ysgolion a gynhelir i sicrhau y gweithredir y cwricwlwm cenedlaethol (Cwricwlwm 2008), a'i drefniadau asesu statudol cysylltiedig yn eu hysgolion².

Dylai penaethiaid sicrhau bod eu hysgolion yn cydymffurfio'n llawn â'r trefniadau asesu statudol fel y'u disgrifir yn y llyfryn hwn ac mewn unrhyw ganllawiau pellach.

Asesiad athrawon diwedd cyfnod allweddol

Rhaid i benaethiaid:

- benderfynu pa ddysgwyr³ y dylid eu hasesu ar ddiwedd Cyfnodau Allweddol 1 a 2 (gweler isod)
- sicrhau, ar ddiwedd Cyfnodau Allweddol 1 a 2, fod lefelau asesiad athrawon yn cael eu gorffen a'u cofnodi ar gyfer Cymraeg iaith gyntaf, Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth
- ar gyfer Cyfnod Allweddol 2, sicrhau bod asesiad athrawon ar ddiwedd y cyfnod allweddol hefyd yn cynnwys Cymraeg ail iaith (newydd o'r flwyddyn ysgol 2009/10)
- atgoffa athrawon am eu dyletswydd gytundebol i weinyddu'r trefniadau asesu.

Noder: Caiff dyletswyddau penaethiaid mewn perthynas ag adrodd i rieni⁴ a chasglu data cenedlaethol eu nodi mewn cyhoeddiad ar wahân. Anfonir hwn i ysgolion yn 2010 gan Is-adran Rheolaeth ac Effeithiolrwydd Ysgolion.

¹ Trwy gydol y llyfryn hwn, lle cyfeirir at y pennaeth, rhaid i gorff llywodraethu'r ysgol sicrhau bod dyletswyddau'r pennaeth yn cael eu cyflawni gan y cynrychiolydd a enwebwyd ganddynt os yw'r pennaeth yn absennol dros dro neu'n barhaol.

² Cyfeiriwch at adran 100(3) o Ddeddf Addysg 2002, erthygl 4 o Orchymyn y Cwricwlwm Cenedlaethol (Trefniadau Asesu Cyfnod Allweddol 2) (Cymru) 2004.

³ Trwy gydol y llyfryn hwn, pan gyfeirir at bob dysgwr, mae'n cyfeirio at y disgyblion, hynny sy'n gymwys i'w hasesu ac eithrio'r rhai y mae'r trefniadau wedi cael eu datgymhwyso ar eu cyfer.

⁴ Trwy gydol y llyfryn hwn, pan gyfeirir at y termau 'rhiant' a 'rhieni', mae hyn hefyd yn cynnwys pobl eraill gyda chyfrifoldeb rhiant.

Safoni a chymedroli mewn ysgolion⁵

Ar gyfer **Cymraeg iaith gyntaf, Cymraeg ail iaith, mathemateg a gwyddoniaeth o fewn Cyfnod Allweddol 2**, rhaid i benaethiaid sicrhau:

- bod systemau a threfniadau cadarn mewn lle i gynnal asesiadau athrawon cywir a chyson. Rhaid i'r systemau a'r trefniadau hyn ganolbwyntio ar safoni a chymedroli mewnol sy'n cynnig modd i athrawon o fewn pob pwnc gadarnhau dealltwriaeth ar y cyd o safonau'r cwricwlwm cenedlaethol yn seiliedig ar ddetholiad cytûn o waith dysgwyr a sylwadau athrawon sy'n dangos y cysylltiadau â'r disgrifiad lefel.

Canllawiau ar weithredu'r ddyletswydd hon

Er mwyn cydymffurfio a'r gofynion hyn, rhaid i benaethiaid sicrhau bod athrawon yn eu hysgolion yn:

- cyflwyno trefniadau lle gall athrawon gadarnhau a chynnal dealltwriaeth ar y cyd o safonau'r cwricwlwm cenedlaethol, gan ddefnyddio samplau o waith eu dysgwyr i gynhyrchu set o enghreifftiau i'w cyfeirio atynt (gweithdrefnau safoni)
- cyflwyno trefniadau er mwyn i athrawon allu cymedroli asesiadau diwedd cyfnod allweddol ar gyfer detholiad o ddysgwyr unigol, a chymhwyso canlyniadau'r cymedroli mewnol hwn cyn pennu cyrhaeddiad diwedd cyfnod allweddol pob dysgwr yn derfynol (pob pwnc craidd)
- cadw tystiolaeth ddogfennol gryno o'r systemau a'r gweithdrefnau hyn, a'u cymhwysiad blynyddol, at ddibenion sicrhau ansawdd
- cynnal adolygiadau blynyddol er mwyn sicrhau gwerth ychwanegol parhaus i drefniadau presennol a bod gweithdrefnau'n adlewyrchu arferion gorau a pherchnogaeth uniongyrchol gan yr holl athrawon ar gyfer y pwnc.

Cymedroli grŵp clwstwr

Ar gyfer **Cymraeg iaith gyntaf, Cymraeg ail iaith, Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth**, rhaid i benaethiaid sicrhau:

- bod cyfarfodydd grwpiau clwstwr ar gyfer pontio rhwng Cyfnodau Allweddol 2 a 3 yn cynnwys trefniadau pendant ar gyfer cymedroli samplau o waith dysgwyr wedi'u dewis gan y grŵp clwstwr.

Dylai'r trefniadau hyn ychwanegu gwerth at safoni a chymedroli mewn ysgolion drwy sicrhau bod arfer da o fewn y clwstwr yn cael ei adnabod a'i rannu ac yn cael ei adeiladu arno, er mwyn gosod agenda ar gyfer gwella sy'n adlewyrchu amgylchiadau ac anghenion lleol.

⁵ Diffinnir safoni a chymedroli o fewn cyhoeddiad APADGOS *Sicrhau cysondeb mewn asesiad athrawon: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3*, cyhoeddwyd 2008. **Sylwer:** Gellir dehongli'r gofynion hyn yng nghyd-destun amgylchiadau arbennig pob ysgol (e.e. mae'n bosib bydd rhai ysgolion bach yn dymuno rhwydweithio ag athrawon o ysgolion cyfagos er mwyn dwyn ynghyd grŵp ymarferol o athrawon at ddibenion safoni/cymedroli mewn ysgolion).

Canllawiau ar weithredu'r ddyletswydd hon

Er mwyn cydymffurfio â'r gofynion hyn, rhaid i benaethiaid sicrhau bod:

- eu hysgolion eu hunain yn cael eu cynrychioli drwy ei gwneud yn ofynnol i athrawon gymryd rhan mewn cyfarfodydd clwstwr a chymedroli tystiolaeth ddethol o bob ysgol sy'n adlewyrchu dysgu ac addysgu o fewn ysgolion y clwstwr.

Mae canllawiau ymarferol, gan gynnwys astudiaethau achos o arfer da, ar weithredu cymedroli grŵp clwstwr yn cael eu darparu yng nghyhoeddiad APADGOS *Sicrhau cysondeb mewn asesiad athrawon: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3*, a anfonwyd i ysgolion yng ngwanwyn 2008.

Asesiad athrawon

Dysgwyr i'w hasesu

Rhaid i bob un o'r dysgwyr sydd yn eu blwyddyn olaf yng Nghyfnodau Allweddol 1 a 2 yn y flwyddyn ysgol 2009/10 gael eu hasesu drwy asesiadau athrawon yn y pynciau craidd.

Mae pob ysgol yn gyfrifol am adrodd canlyniadau'r holl ddysgwyr sydd ar eu cofrestr ar yr ail ddydd Mawrth ym Mai, sef y 'dyddiad penodol ar y gofrestr'. Yn 2010, **11 Mai** fydd y dyddiad hwnnw.

Caiff dysgwyr sy'n symud ymlaen i raglenni astudio'r cyfnod allweddol nesaf yn y flwyddyn ysgol ganlynol eu hystyried ym mlwyddyn olaf eu cyfnod allweddol. Mewn perthynas â systemau rheoli gwybodaeth (MIS) ysgolion bydd y dysgwyr hyn yn cael eu cofnodi fel rhai sy'n cael eu haddysgu yng ngrŵp blwyddyn 2 neu flwyddyn 6 y cwricwlwm cenedlaethol; hyn, yn hytrach na dyddiad geni'r dysgwr, sy'n nodi a ydynt yn gymwys am asesiad ar ddiwedd Cyfnodau Allweddol 1 a 2. Dylid cymryd gofal i sicrhau y caiff yr wybodaeth hon ei chofnodi'n gywir ym MIS yr ysgol. Yn hynny o beth, er y bydd y rhan fwyaf o'r dysgwyr yn 7 neu'n 11 oed, gallai rhai fod yn hŷn neu'n iau a gallai rhai gael eu haddysgu mewn dosbarth lle mae mwyafrif y dysgwyr o oedran gwahanol. Rhaid i ddysgwyr gael eu hasesu'n statudol, hynny yw, rhaid iddynt gael asesiadau athrawon diwedd cyfnod allweddol unwaith yn unig.

Mae'r canllawiau hyn yn cyfeirio at ddysgwyr unigol fydd o bosibl yn symud o un cyfnod allweddol i'r llall ar oedran gwahanol i'r rhan fwyaf o'u cyfoedion. Nid yw'r canllawiau hyn yn cyfeirio at ddsbarthiadau cyfan neu grwpiau o ddysgwyr. Os bydd ysgol yn rhagweld y gall fod amgylchiadau eithriadol lle bydd angen symud dosbarth cyfan naill ai'n gynnar neu'n hwyr o un cyfnod allweddol i'r llall, dylid codi'r mater gydag Is-adran Cwricwlwm ac Asesu (gweler manylion cyswllt yn Atodiad D) cyn gweithredu ar hyn.

Pynciau⁶ y mae asesiadau'n ofynnol ar eu cyfer

Mae'n ofynnol i athrawon wneud eu hasesiadau athrawon statudol ar ddiwedd y cyfnod allweddol, ar gyfer pob dysgwr sy'n gymwys, yn y pynciau canlynol:

Cyfnod Allweddol 1

Cymraeg neu Saesneg
Mathemateg
Gwyddoniaeth

Cyfnod Allweddol 2

Cymraeg iaith gyntaf (os yw'r dysgwr yn dilyn Rhaglen Astudio Cymraeg)
Cymraeg ail iaith
Saesneg
Mathemateg
Gwyddoniaeth

Er mwyn diwallu gofynion statudol, rhaid i asesiadau athrawon diwedd cyfnod allweddol gynnwys:

- lefel ar gyfer **pob targed cyrhaeddiad (Cymraeg iaith gyntaf ac ail iaith, Saesneg)**
- **lefel pwnc cyffredinol ar gyfer pob pwnc**, a geir, lle bo'n briodol, yn unol â'r pwysiadau a roddir yn Atodiad A (Cyfnod Allweddol 1) neu Atodiad B (Cyfnod Allweddol 2). Dylid talgrynnu'r ffigurau i'r rhif cyfan agosaf (talgrynnwch haneri i fyny).

Codau asesiad athrawon dilys

Mae'r codau canlynol yn ddilys ar gyfer dysgwyr ar ddiwedd Cyfnodau Allweddol 1 a 2:

- Deilliannau'r Cwricwlwm Cenedlaethol 1–3
- Cwricwlwm Cenedlaethol Lefelau 1–8
- E – Perfformiad Eithriadol
- D – Datgymhwyswyd o dan Adrannau 364–367 o Ddeddf Addysg 1996
- W – Gweithio tuag at Lefel 1 (Cyfnod Allweddol 1 yn unig)
- N – ni ddyfarnwyd lefel am resymau heblaw datgymhwyso.

Canllawiau ynglŷn ag asesu

Mae'r disgrifiadau lefel yng Ngorchmynion y cwricwlwm cenedlaethol (Cwricwlwm 2008) yn disgrifio'r math a'r ystod o berfformiad y dylai dysgwyr sy'n gweithio ar lefel benodol eu harddangos fel rheol. Wrth benderfynu ar lefel cyrhaeddiad dysgwr ar ddiwedd cyfnod allweddol,

⁶ Bydd asesiad athrawon statudol diwedd Cyfnod Allweddol 1 a 2 yn digwydd yn haf 2009 ar gyfer dysgwyr Blwyddyn 2 a 6. Bydd dysgwyr hyn wedi cael eu haddysgu yn erbyn y cwricwlwm ysgol sy'n cael ei ddileu'n raddol.

dylai athrawon farnu pa ddisgrifiad sy'n cyd-fynd orau â pherfformiad y dysgwr. Dylid ystyried pob disgrifiad ar y cyd â'r disgrifiadau lefel cyfagos.

Y nod yw ffurfio barn gynhwysfawr sydd:

- wedi ei seilio ar wybodaeth am berfformiad y dysgwr ar draws ystod o gyd-destunau a thros gyfnod o amser
- yn ystyried gwahanol gryfderau a gwendidau perfformiad y dysgwr hwnnw
- yn cael ei gwirio yn erbyn y disgrifiadau lefel cyfagos i sicrhau mai'r lefel a ddyfernir yw'r un sy'n cyd-fynd orau â pherfformiad y dysgwr ym mhob targed cyrhaeddiad (lle bo'n briodol).

Er mwyn ffurfio barn gynhwysfawr ynglŷn â pherfformiad dysgwr ym mhob targed cyrhaeddiad, dylai barn athrawon gael ei seilio ar ystod o waith a dynnir oddi wrth:

- gwaith ymarferol a llafar
- gwaith ysgrifenedig a wneir yn y dosbarth
- gwaith cartref
- asesiadau'r ysgol.

Dylid seilio asesiad athrawon ar y dystiolaeth o gyrhaeddiad sydd ar gael ac nid ar sail unrhyw ragamcaniadau o berfformiad dysgwr yn y dyfodol.

Dylai asesiadau athrawon gael eu seilio'n ddiogel ar ddealltwriaeth athrawon ar y cyd o'r safonau sydd wedi'u gosod yn y disgrifiadau lefel. Dylai'r ddealltwriaeth ar y cyd hon gael ei chyflawni trwy safoni a chymedroli mewnlol ffynonellau cyfeirio cytûn a dynnwyd o waith dysgwyr, ac sy'n adlewyrchu amrywiaeth y cyrhaeddiad yn yr ysgol/grŵp clwstwr.

Cofnodi a chadw tystiolaeth

Mater i ysgolion benderfynu arno yw'r math o gofnodion, a'r ystod o gofnodion a gedwir, a ddefnyddir i helpu'r asesiad athrawon. Nid yw'r cwricwlwm cenedlaethol yn ei gwneud yn ofynnol i gael trefniadau cymhleth ar gyfer cofnodi asesiadau a chadw tystiolaeth, ac nid oes eu hangen ychwaith i fodloni arolygiadau Estyn.

Ceir arweiniad ar gadw cofnodion effeithiol ynghyd â nifer o enghreifftiau o ffurfiau cofnodi yn y llyfryn *Gwneud Defnydd Effeithiol o Wybodaeth Asesu: Cofnodi Cyfnodau Allweddol 1–3*, ACCAC, 2000. Aildosbarthwyd hwn i ysgolion yn 2005.

Wrth gadw cofnodion, dylai ysgolion ystyried goblygiadau Deddf Diogelu Data 1998. Dylid trin gwybodaeth bersonol a meddygol yn sensitif.

Deunyddiau cymorth

Mae'r deunyddiau canlynol wedi eu cyhoeddi i gynorthwyo asesiad athrawon yn erbyn Cwricwlwm 2008.

Cymraeg: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Cymraeg ail iaith: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Saesneg: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3 (Saesneg yn unig)

Gwyddoniaeth: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Mathemateg: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Addysg gorfforol: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Celf a dylunio: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Daeryddiaeth: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Dylunio a thechnoleg: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

leithoedd tramor modern: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Technoleg gwybodaeth a chyfathrebu: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3

Cerddoriaeth: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3 – anfonir i ysgolion yn ystod y flwyddyn ysgol 2009/10.

Anfonir adnoddau dewisol Cymraeg ail iaith i ysgolion yn nhymor yr hydref 2009.

Trosglwyddo o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3

Mae angen i athrawon mewn ysgolion Cyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 3 gytuno ar yr amser mwyaf priodol i drosglwyddo gwybodaeth asesu. Yn gyffredinol, ar gyfer asesiad athrawon, dylai hyn ddigwydd cyn diwedd y tymor cyn trosglwyddo.

Bydd cysylltiadau rhwng athrawon Blwyddyn 6 a Blwyddyn 7, a gosod targedau rhwng dysgwyr ac athrawon ar ddechrau Blwyddyn 7, yn debygol o helpu i sicrhau parhad rhwng y ddau gyfnod allweddol.

Cynlluniau pontio: Y cefndir cyfreithiol

O ganlyniad i ddeddfwriaeth yng Nghymru yn unig yn Neddf Addysg 2002, mae angen i ysgolion uwchradd a gynhelir a'r ysgolion cynradd sy'n eu bwydo lunio ar y cyd gynlluniau i hwyluso pontio dysgwyr o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd. Rhaid i'r cynlluniau nodi sut y bydd yr ysgolion uwchradd a'u hysgolion cynradd cysylltiedig yn cydweithio er mwyn cael cysondeb mewn asesu, monitro ac olrhain cynnydd dysgwyr.

Cyhoeddwyd a dosbarthwyd canllawiau i ysgolion yng Nghylchlythyr Cynulliad Cenedlaethol Cymru Rhif 30/2006, *Canllawiau ar Grant Llywodraeth Cynulliad Cymru i Drosglwyddo rhwng Cyfnodau Allweddol 2 a 3* i bob ysgol a gynhelir yng Nghymru, awdurdodau lleol a sefydliadau eraill â diddordeb (gweler www.cymru.gov.uk/addysgagiliau).

Fel rhan o'r rhaglen Anelu at Ragoriaeth ar gyfer codi safonau yng Nghyfnod Allweddol 3, cynhyrchwyd nifer o gyhoeddiadau yn 2004 (gweler tudalen 12) sy'n rhoi cyngor ac arweiniad i ysgolion cynradd ac awdurdodau lleol i gynorthwyo pontio effeithiol o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod allweddol 3 a sut i gael gwell parhad mewn dysgu ac addysgu ar adeg trosglwyddo.

Yn fwy diweddar, mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi comisiynu Estyn i gynnal gwerthusiad o'r defnydd o'r cynlluniau pontio gan bartneriaid ysgolion cynradd-uwchradd i wella ansawdd dysgu a safonau. Cyhoeddwyd eu hadroddiad *Effaith cynlluniau trosglwyddo* ar wefan Estyn ym Mehefin 2008 (www.estyn.gov.uk). Comisiynwyd Estyn i gynhyrchu adroddiad dilynol ar effaith Cynlluniau Trosglwyddo Cyfnodau Allweddol 2–3. Rhagwelir y cyhoeddir yr adroddiad ym Mawrth 2010 ac y bydd yn rhoi cyngor pellach ar y cynnydd a wnaed, arferion da a meysydd lle mae angen gwella.

Cymedroli grŵp clwstwr

Mae angen i drefniadau pontio Cyfnod Allweddol 2/3 gynnwys cyfarfodydd sy'n canolbwyntio ar samplau o waith dysgwyr (Cymraeg iaith gyntaf, Cymraeg ail iaith, Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth) a ddewisir gan y grŵp clwstwr.

Bwriedir i'r trefniadau hyn ychwanegu gwerth at safoni a chymedroli gan yr ysgolion drwy sicrhau bod arfer da o fewn y clwstwr yn cael ei nodi, a'i rannu ac yr adeiledir arno er mwyn cynnal gwelliant sy'n adlewyrchu anghenion ac amgylchiadau lleol.

Mae cyhoeddiad APADGOS *Sicrhau cysondeb mewn asesiad athrawon: Canllawiau ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3* (2008) yn darparu astudiaethau achos.

Deunyddiau cymorth

Effaith cynlluniau trosglwyddo: Arfarnu'r defnydd o gynlluniau trosglwyddo gan bartneriaethau ysgolion cynradd-uwchradd i wella ansawdd dysgu a safonau, Estyn, Mehefin 2008 (mae'n cynnwys argymhellion wedi'u cyfeirio at ysgolion, awdurdodau lleol a Llywodraeth Cynulliad Cymru. Ar gael yn www.estyn.gov.uk)

Anelu at Ragoriaeth yng Nghyfnod Allweddol 3: Pontio o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3, BBC Cymru/Estyn/Llywodraeth Cynulliad Cymru/ACCAC, 2004 (cyfres o ddau fideo a llyfryn atodol. Ar gael gan BBC Cymru)

Anelu at Ragoriaeth yng Nghyfnod Allweddol 3: Symud Ymlaen . . . Pontio Effeithiol o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3, Estyn/Llywodraeth Cynulliad Cymru/ACCAC, 2004 (ar gael gan Estyn)

Anelu at Ragoriaeth yng Nghyfnod Allweddol 3: Symud Ymlaen . . . Gwella Dysgu, Pontio Effeithiol o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3, Estyn/Llywodraeth Cynulliad Cymru/ACCAC, 2004 (ar gael yn www.estyn.gov.uk)

Arolwg o'r Gymraeg fel ail iaith yng Nghyfnodau Allweddol 2 a 3 a'r Cyfnod Pontio, Estyn, 2004 (ar gael gan Estyn)

Anelu at Ragoriaeth yng Nghyfnod Allweddol 3: Pontio'r bwlch, Datblygu a defnyddio unedau pontio i gefnogi pontio effeithiol o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3, Estyn/Llywodraeth Cynulliad Cymru/ACCAC, 2004 (ar gael gan Estyn)

Atodiad A

Cyfrifo lefelau pwnc asesiad athrawon: Cyfnod Allweddol 1

Wrth gyfrifo'r lefel pwnc:

- dylid pwysoli'r targedau cyrhaeddiad **Saesneg** (Llafaredd, Darllen ac Ysgrifennu) yn gyfartal
- dylid pwysoli'r targedau cyrhaeddiad **Cymraeg** fel a ganlyn:
 - Llafaredd (Cy1) 2
 - Darllen (Cy2) 1
 - Ysgrifennu (Cy3) 1
- dylid pwysoli'r targedau cyrhaeddiad **mathemateg** fel a ganlyn:
 - Defnyddio a Chymhwyso Mathemateg (Ma1) 1
 - Rhif ac Algebra (Ma2) 2
 - Siâp, Gofod a Mesurau (Ma3) 1
- dylid pwysoli'r targedau cyrhaeddiad **gwyddoniaeth** fel a ganlyn:
 - Ymholiad Gwyddonol (Gw1) 3
 - Prosesau Bywyd a Phethau Byw (Gw2) 1
 - Defnyddiau a'u Priodweddau (Gw3) 1
 - Prosesau Ffisegol (Gw4) 1

Dylid talgrynnu'r haneri i fyny i'r rhif cyfan nesaf. Dylai systemau rheoli gwybodaeth ysgolion wneud y gwaith cyfrifo ar ôl i ddata'r targed cyrhaeddiad gael eu cofnodi.

Enghraifft ar gyfer Cymraeg

I gyfrifo'r lefel pwnc ar gyfer y dysgwr hwn, cyfrifwch gyfanswm colofn (c) ac yna ei rannu â chyfanswm colofn (b) ($7 \div 4 = 1.75$). Talgrynnwch i'r rhif cyfan agosaf. Mae'r dysgwr hwn wedi cyrraedd Lefel 2.

Targed cyrhaeddiad	(a) Lefel	(b) Pwysiad	(c) Lefel x Pwysiad
Llafaredd (Cy1)	2	2	4
Darllen (Cy2)	1	1	1
Ysgrifennu (Cy3)	2	1	2
Cyfanswm		4	7

Enghraifft ar gyfer mathemateg

I gyfrifo'r lefel pwnc ar gyfer y dysgwr hwn, cyfrifwch gyfanswm colofn (c) ac yna ei rannu â chyfanswm colofn (b) ($10 \div 4 = 2.5$). Talgrynnwch i'r rhif cyfan agosaf. Mae'r dysgwr hwn wedi cyrraedd Lefel 3.

Targed cyrhaeddiad	(a) Lefel	(b) Pwysiad	(c) Lefel x Pwysiad
Defnyddio a Chymhwyso Mathemateg (Ma1)	2	1	2
Rhif ac Algebra (Ma2)	3	2	6
Siâp, Gofod a Mesurau (Ma3)	2	1	2
Cyfanswm		4	10

Enghraifft ar gyfer gwyddoniaeth

I gyfrifo'r lefel pwnc ar gyfer y dysgwr hwn, cyfrifwch gyfanswm colofn (c) ac yna ei rannu â chyfanswm colofn (b) ($4 \div 3 = 1.3$). Talgrynnwch i'r rhif cyfan agosaf. Mae'r dysgwr hwn wedi cyrraedd Lefel 1.

Targed cyrhaeddiad	(a) Lefel	(b) Pwysiad	(c) Lefel x Pwysiad
Ymholiad Gwyddonol (Gw1)	D	-	0
Prosesau Bywyd a Phethau Byw (Gw2)	W	1	0
Defnyddiau a'u Priodweddau (Gw3)	2	1	2
Prosesau Ffisegol (Gw4)	2	1	2
Cyfanswm		3	4

Atodiad B

Cyfrifo lefelau pwnc asesiad athrawon: Cyfnod Allweddol 2

Wrth gyfrifo'r lefelau pwnc:

- dylid pwysoli'r targedau cyrhaeddiad Saesneg (Llafaredd, Darllen ac Ysgrifennu) yn gyfartal
- dylid pwysoli'r targedau cyrhaeddiad Cymraeg iaith gyntaf fel a ganlyn:
 - Llafaredd (Cy1) 4
 - Darllen (Cy2) 3
 - Ysgrifennu (Cy3) 3
- dylid pwysoli'r targedau cyrhaeddiad Cymraeg ail iaith fel a ganlyn:
 - Llafaredd (Ca1) 7
 - Darllen (Ca2) 1.5
 - Ysgrifennu (Ca3) 1.5

Dylid talgrynnu'r haneri i fyny i'r rhif cyfan nesaf. Dylai systemau rheoli gwybodaeth ysgolion wneud y gwaith cyfrifo ar ôl i ddata'r targed cyrhaeddiad gael eu cofnodi.

Enghraifft ar gyfer Cymraeg ail iaith

I gyfrifo'r lefel pwnc ar gyfer y dysgwr hwn, cyfrifwch gyfanswm colofn (c) ac yna ei rannu â chyfanswm colofn (b) ($44 \div 10 = 4.4$). Talgrynnwch i'r rhif cyfan agosaf. Mae'r dysgwr hwn wedi cyrraedd Lefel 4.

Targed cyrhaeddiad	(a) Lefel	(b) Pwysiad	(c) Lefel x Pwysiad
Llafaredd (Ca1)	5	7	35
Darllen (Ca2)	3	1.5	4.5
Ysgrifennu (Ca3)	3	1.5	4.5
Cyfanswm		10	44

Atodiad C

Datgymhwyso ac addasu

Anaml iawn y bydd angen datgymhwyso asesiad athrawon y cwricwlwm cenedlaethol ar gyfer disgybl. Os datgymhwyswyd un targed cyrhaeddiad, gellir dal i gyfrifo lefel pwnc cyffredinol gan ddefnyddio gweddill y targedau cyrhaeddiad a'u pwysladau fel y nodir yn Atodiad A (Cyfnod Allweddol 1) ac Atodiad B (Cyfnod Allweddol 2). Ni ellir dyfarnu lefel pwnc os datgymhwyswyd mwy nag un targed cyrhaeddiad. Yn yr achos hwn, adroddir bod y lefel pwnc cyffredinol wedi'i datgymhwyso.

Lle bo angen datgymhwyso athrawon ar gyfer disgybl gellir gwneud hyn drwy:

- **Adran 364** Deddf Addysg 1996, sy'n pennu y gall **datganiad disgybl o Anghenion Addysgol Arbennig** addasu neu ddatgymhwyso rhywfaint neu'r cyfan o'r cwricwlwm cenedlaethol
- **Adrannau 364–367** Deddf Addysg 1996, sy'n pennu y gall rhywfaint neu'r cyfan o'r cwricwlwm cenedlaethol gael ei **ddatgymhwyso dros dro** ar gyfer disgybl os yw'n amhriodol, am y tro, cynnig y cwricwlwm cenedlaethol fel y mae'n gymwys iddo/iddi ar hyn o bryd.

Datgymhwyso dros dro

Ni fwriedir i ddatgymhwysladau dros dro a wneir o dan Rheoliadau Addysg (Cwricwlwm Cenedlaethol) (Eithriadau dros dro ar gyfer Disgyblion Unigol) (Cymru) 1999 ddarparu eithriadau tymor hir rhag darpariaethau'r cwricwlwm cenedlaethol, ac ni fydd eu hangen, mae'n debyg, ond o dan amgylchiadau anghyffredin. Disgwylir i bennaethiaid ddefnyddio'u pwerau cyfarwyddo yn sensitif ac yn gynnil. Dylai pob disgybl gael cyfle i elwa o'r cwricwlwm cenedlaethol, y mae ei fframwaith yn darparu cwrpas eang i athrawon ymdrin â holl ystod anghenion y disgybl unigol heb fod angen gwneud trefniadau eithriadol. Ni ddylid ystyried datgymhwysiad dros dro ond pan fydd hi'n amlwg bod amgylchiadau neu ymddygiad presennol y disgybl yn golygu na all gymryd rhan yn llawn yn y cwricwlwm cenedlaethol a'i drefniadau asesu.

Mae dau fath o ddatgymhwysiad dros dro y gall penaethiaid eu gwneud o dan Adrannau 364–367.

1. **Cyfarwyddyd cyffredinol** ar gyfer disgyblion sydd heb ddatganiad, neu nad oes angen datganiad ar eu cyfer, ond y mae angen, er hynny, eu datgymhwyso dros dro.

Isod rhoddir enghreifftiau lle y gallai fod angen cyfarwyddiadau cyffredinol i ganiatáu eithriadau rhag agweddau ar y cwricwlwm cenedlaethol. Ni fwriedir i'r rhestr hon fod yn gynhwysfawr. Ni ddylid tybio ychwaith y bydd angen eithriadau dros dro ym mhob achos megis y rhai a restrir yma. O dan amgylchiadau prin yn unig y dylid ystyried eithrio dros dro. Mae'r rhain yn cynnwys:

- disgyblion sy'n cyrraedd o gyfundrefn addysg sydd mor wahanol fel bod arnynt angen cyfnod i ymaddasu i'r cwricwlwm cenedlaethol
- disgyblion sydd wedi treulio cyfnodau yn yr ysbyty, sydd wedi'u haddysgu gartref neu sydd wedi'u gwahardd o'r ysgol ac y mae angen amser arnynt i ymaddasu
- disgyblion sydd, dros dro, â phroblemau emosiynol difrifol (oherwydd argyfwng teuluol efallai) ac y mae angen gwneud trefniadau mynediad ar eu cyfer.

2. **Cyfarwyddyd arbennig** ar gyfer disgyblion sydd, ym marn y pennaeth, ag angen tymor hir am eithriadau rhag y cwricwlwm cenedlaethol, neu addasiadau iddo, ac na ellir eu gwneud ond drwy gyfrwng datganiad o anghenion addysgol arbennig, a bod angen eithriad dros dro tra bo'r broses asesu neu ailasesu yn mynd rhagddi.

Os bydd pennaeth o'r farn fod gan ddisgybl, neu ei bod yn debygol bod gan ddisgybl, anghenion addysgol arbennig sy'n golygu y byddai gofyn i awdurdod lleol benderfynu ar y ddarpariaeth addysgol arbennig y dylid ei gwneud ar ei gyfer, boed ar y cychwyn neu ar ôl adolygiad o ddatganiad presennol, fe allai fod yn briodol rhoi cyfarwyddyd arbennig.

Mae'r gofynion hyn hefyd yn gymwys i gyfarwyddiadau a ddechreuodd fel cyfarwyddiadau cyffredinol ond sydd wedi'u hamrywio at ddibenion asesiad anghenion addysgol arbennig. Yr awdurdodau lleol sy'n gyfrifol am asesu'r disgyblion yn eu hardal y mae angen neu y gall fod angen i'r awdurdod lleol benderfynu ar ddarpariaeth addysgol arbennig i ateb eu hanghenion.

Gweithdrefnau ar gyfer rhoi cyfarwyddiadau

Cyn rhoi cyfarwyddyd, rhaid i'r pennaeth wneud y canlynol:

- trafod amgylchiadau ac anghenion y disgybl gyda'i rieni a'i athrawon
- ymgynghori â seicolegwyr addysg, swyddogion meddygol neu staff arbenigol eraill
- yn achos cyfarwyddyd arbennig, ymgynghori â'r awdurdod lleol.

Rhesymau dros y cyfarwyddyd

Rhaid i'r cyfarwyddyd:

- esbonio'r camau a gymerir
- nodi a yw'n gyfarwyddyd cyffredinol neu arbennig
- datgan pam y mae angen gwneud trefniadau eithriadol.

Yn ogystal, yn achos **cyfarwyddyd cyffredinol** rhaid iddo:

- gynnwys y rhesymau sy'n esbonio pam y mae amgylchiadau presennol y disgybl yn ei gwneud hi'n amhriodol parhau i gynnig darpariaethau'r cwricwlwm cenedlaethol sy'n gymwys iddo/iddi ar hyn o bryd
- nodi sut mae'r amgylchiadau hyn yn debygol o gael eu newid dros gyfnod y cyfarwyddyd
- nodi sut y galluogir y disgybl i ymaddasu i'r gofynion hynny yn y cwricwlwm cenedlaethol sydd wedi'u haddasu neu eu codi yn ystod y cyfarwyddyd.

Yn achos **cyfarwyddyd arbennig**:

- rhaid iddo fod wedi bod yn destun ymgynghori â'r awdurdod lleol
- rhaid iddo gynnwys y rhesymau sy'n esbonio pam, ym marn y pennaeth, y mae gan y disgybl, neu y mae'n debyg bod gan y disgybl anghenion addysgol arbennig sy'n gofyn am asesu neu newid datganiad presennol
- dylai gyfeirio at unrhyw weithdrefnau y mae'r ysgol wedi'u defnyddio i ddadansoddi a monitro anghenion ac anawsterau'r disgybl ac unrhyw gamau a gymerwyd i roi sylw iddynt, gan gynnwys unrhyw gymorth arbennig a gynigiwyd.

Nid oes angen i benaethiaid ddisgrifio, ar y cychwyn, gynlluniau i ailgymhwyso'r cwricwlwm cenedlaethol at y disgybl pe na bai datganiad yn cael ei wneud neu ei newid.

Hyd cyfnod y cyfarwyddyd

Rhaid i unrhyw gyfarwyddyd bennu pryd y bydd y trefniadau eithriadol yn dechrau ac yn gorffen, neu'r ffactorau a fydd yn penderfynu pryd y byddant yn gorffen. Ni chaiff cyfarwyddyd cychwynnol barhau mwy na chwe mis calendr.

Bydd unrhyw gyfarwyddyd yn dod i ben os tynnir enw disgybl oddi ar gofrestr yr ysgol. Mater i benaeth unrhyw ysgol y bydd disgybl o'r fath yn trosglwyddo iddi yw barnu pa anghenion sydd gan y disgybl a gwneud darpariaeth yn unol â hynny.

Hyd cyfarwyddyd cyffredinol

Gall pennaeth bennu hyd byrrach yn nhermau misoedd calendr neu ryw ddigwyddiad arall os yw'n digwydd cyn y terfyn o chwe mis.

Hyd cyfarwyddyd arbennig

Bydd yn dod i ben yn awtomatig cyn gynted ag y caiff y datganiad, os yw'n briodol, ei wneud neu ei newid, a dylid ei ddisodli gan y ddarpariaeth addysgol arbennig a bennir yn y datganiad hwnnw.

Gwybodaeth sydd i'w darparu ynghylch cyfarwyddiadau

Rhaid darparu'r wybodaeth ganlynol ynghylch cyfarwyddiadau.

- Rhaid i benaethiaid roi cyfarwyddyd ysgrifenedig sy'n nodi a yw'r cyfarwyddyd yn un cyffredinol neu arbennig. Dylai hyn nodi natur y ddarpariaeth wahanol a wneir ar gyfer y disgybl a pha mor hir y bydd y datgymhwysiad yn parhau, hyd at chwe mis ar y mwyaf.
- Rhaid cadw copi ohono yn yr ysgol gyda chofnodion addysgol y disgybl.
- Cyn gynted ag y rhoddir cyfarwyddyd, a chyn pen tri diwrnod ysgol beth bynnag, rhaid anfon copïau ohono at gadeirydd y corff llywodraethu, i'r awdurdod lleol ac at o leiaf un o rieni'r disgybl fel y'u cofrestrwyd yn yr ysgol.
- Rhaid anfon copïau ohono drwy'r post dosbarth cyntaf a rhaid anfon copïau rhieni i'w cyfeiriad cofrestredig.
- Rhaid hysbysu'r rhieni ynghylch eu hawl i apelio.
- Os oes gan benaethiaid reswm dros gredu y gall rhiant ei chael hi'n anodd deall y cyfarwyddyd, rhaid iddynt gynnig cymorth priodol, er enghraifft drwy ddarparu dehongliad neu gyfieithiad o'r dogfennau, neu drefnu i'w trafod gyda'r rhieni.

Y drefn ar gyfer ceisiadau ac apeliadau gan rieni

Gall rhieni ofyn i bennaeth roi cyfarwyddyd sy'n eithrio'u plentyn dros dro rhag y cwricwlwm cenedlaethol. Wrth ystyried ceisiadau posibl am gyfarwyddyd, mae angen dilyn y drefn ganlynol.

- Dylai penaethiaid drafod y ceisiadau gyda'r rhieni a cheisio datrys unrhyw anhawster heb orfod troi at weithdrefnau ffurfiol. Os bydd hynny'n methu, caiff y rhieni wneud cais ffurfiol naill ai ar bapur neu ar lafar i'r pennaeth. Rhaid iddynt roi rhesymau drosto.
- Rhaid i benaethiaid ymateb i geisiadau cyn pen pythefnos. Os derbyniant y cais, rhaid iddynt anfon copïau o'r cyfarwyddyd at y rhieni, y corff llywodraethu ac, os yw'n briodol, yr awdurdod lleol.

- Os bydd y pennaeth yn penderfynu peidio a chaniatáu'r cais, rhaid iddo neu iddi ysgrifennu at y rhieni gan roi'r rhesymau dros ei wrthod a manylion am hawl y rhiant i apelio. Rhaid anfon copiâu o'r llythyr i'r corff llywodraethu ac, yn achos ysgol a gynhelir, i'r awdurdod lleol.
- Os yw rhiant yn ei chael hi'n anodd deall y llythyr, oherwydd anhawster wrth ddarllen neu anhawster wrth ddeall yr iaith, dylai'r pennaeth wneud trefniadau priodol i'w esbonio neu drefnu cyfieithu'r llythyr lle bo angen.
- Os na fydd y pennaeth yn ymateb cyn pen pythefnos, mae gan y rhiant yr hawl i apelio i'r corff llywodraethu.
- Disgwylir i gyrff llywodraethu wrando ar apelïadau mor gyflym â phosibl; caniatáu cyflwyno sylwadau gan rieni, ynghyd â chyfaill iddynt os dymunant, yn ogystal â'r pennaeth; a chaniatáu i staff arbenigol fynychu'r cyfarfod os bydd angen.
- Gall y corff llywodraethu naill ai gadarnhau gweithred y pennaeth neu ei gyfarwyddo i gymryd unrhyw gamau eraill sydd, yn eu barn nhw, yn briodol. Rhaid i'r corff llywodraethu hysbysu rhieni a'r pennaeth yn ysgrifenedig o'u penderfyniad.
- Os bydd rhieni yn parhau i fod yn anfodlon, gallant gyflwyno cwyn. Yn achos ysgolion a gynhelir, dylid gwneud hynny o dan drefniadau y cytunwyd arnynt gan yr awdurdod lleol.

Atodiad D

Cysylltiadau defnyddiol

APADGOS		
Llinell gymorth yr Is-adran Cwricwlwm ac Aseu	0800 083 6003 Rhadffon	Ymholiadau ynglŷn â'r cwricwlwm, asesu a materion trosglwyddo CA2/3
Llinell gyhoeddiadau Is-adran Cwricwlwm ac Aseu	0870 242 3206	Er mwyn archebu cyhoeddiadau
Is-adran Rheolaeth ac Effeithiolrwydd Ysgolion	029 2082 6006	Ymholiadau ynglŷn â thaliadau grant Cronfa Ysgolion Gwell
Is-adran Rheolaeth ac Effeithiolrwydd Ysgolion	029 2082 6014 NDC@cymru.gsi.gov.uk	Ymholiadau ynglŷn â chasglu data cenedlaethol ac adrodd asesiad athrawon
Is-adran Cymorth i Ddysgwyr	029 2082 6078	Ar gyfer ymholiadau ynglŷn ag anghenion dysgu ychwanegol
Llywodraeth Cynulliad Cymru		
Y Gyfarwyddiaeth Ystadegol	029 2082 5968	Ar gyfer ymholiadau data a dilysu